VOTVM VNIVS EX CONSILIARIIS ILLVSTRIS DOMINI CANCELARII IN COMPETENTIA PETRI SANCHEZ.

IN cauſa Competentiæ iuriſdictionum, Eccleſiaſticæ, & Sæcularis, ſuper reſtitutione mandata cadaueris Petri Sanchez, alias el laque Arañado, condemnati & ſuſpenſi in furca, quod à foribus Eccleſiæ Sancti Pauli, in quibus, abſque licentia Iudicis Sæcularis è patibulo detractum, repertum fuit, ægre tuli aſſeſſoriam, vt ita dicam; & cum videam grauiſsimos Senatores; rem vti multum claram verſus iuriſdictionem Sæcularem, nec ad iudicium Competentiæ pertinere, vnanimiter ſentientes, nunc ægrius Conſiliarij officium ago, præcipuè cum non ego ſim ex his, vt poſsim vſurpare integrum dictum Senecæ *grauiſsimorum quidem virorum iudicium veneror, aliquid tamen, & meo vindico;* tamen cum religione teneat iuxta propriam concientiam dicere quid ſentiam; & ſentiam competentiam Iudicis Eccleſiaſtici de iure procedere, magis vrgeor rationes mei ſenſus aperire; licet audiam in Quinto Curtio de vita Alexandri, Philotam acuſatum, declarato iam contra eum Iudice, in ſua defenſione ita perorantem. *Non ſupervacanea ſolum, ſed etiam inuiſa defenſio eſt, quæ Iudicem non docere videtur, ſed arguere.*

Ideò autem Competentiam Iudicis Eccleſiaſtici locum habere cenſeo, quia omnibus corporibus Chriſtianorum, dum iure Canonico non ſit prohibitum, debetur ſepultura Eccleſiaſtica, latè Barb. de iure Paroch. cap. 26. qui numerat caſus 17. in quibus corpora defunctorum ſepultura carent, inter quos nec numeratur, nec eſt annumerandus caſus, corporum damnatorum, ſeu eorum qui in furca ſuſpenduntur, non habita licentia Principis, cum iure Canonico, cui hoc ius ſepulturæ tamquam quid ſpirituale competit (vſque adeò ſpirituale, vt de ſepultura ita loquatur Bonif. de Vitalinis in Clemen. de pœnis, & remiſ. cap. 1. num. 24. *Sacramentum Eccleſiæ præſtandum eſt damnato ad mortem, ſiue loquamur de Sacramento Pœnitentiæ ſalutaris, ſiue de Sacramento Eucharistiæ, ſiue de Sacramento Sepulturæ*) Barb. vbi ſup. non ſolum non ſit prohibitum, ſed imò conceſſum, 13. q. 2. caput 30. liceat tranſcribere.

Quæſitum eſt ab aliquibus fratribus de his qui in patibulis ſuſpenduntur pro ſuis ſceleribus poſt confeſsionem Deo peractam, vtrum cadauera

Digitized by Google

eorum ad Eccleſias deferenda ſint, & oblationes pro eis offerendæ & Miſſæ celebrandæ, an non? Quibus reſpondimus; ſi omnibus de peccatis ſuis puram confeſſionem agentibus, & digne pœnitentibus communio in fine ſecundum canonicum iuſum danda eſt; cur non eis qui pro peccatis ſuis pœnam extremam perſoluunt? ſcriptum eſt enim (Non vindicat Deus bis in idipſum.) Ex quo liquido de iure Canonico conſtat prædicta concluſio; nam cuicumque datur Sacramentum Pœnitentiæ debetur ſepultura, ad quod allegat prædictum tex. Couarr. 2. var. cap. 1. num. 11. loquens de ſuſpenſo in furca.

Ex quo cum Iudex Eccleſiaſticus poſſit compellere Iudicem Sæcularem ad obſeruantiam iuris Canonici in ſuo foro, Imol. in Clem. de pœnit. & remiſ. cap. 1. num. 2. per d. tex. expreſſum, vbi punctum, quod poſſit compellere vt vltimo ſupplicio affectis non impediant Sacramentum Pœnitentiæ, & Euchariſtiæ, ita & compellere poteſt vt ſepeliantur, argumentum namque huius æquiparationis æquale eſt, vt videre eſt apud Zeballos de cogn. per viam violentiæ q. 98. quo loco ſatis hæc veritas liquet, verum hoc requirit ſuppoſitum deciſſionis dicti capitis quæſitum, ſuprapoſiti.

Sed contra, inſtat gloſſa principalis prænarrati capitis quæſitum, cuius authoritatem in ius non vocabo, quam Doctores amplectuntur, vbi lit. D. *Scilicet ergo ſepeliuntur ſuſpenſi, & concremati dummodo hoc fiat authoritate Iudicis, vt ff. de cad. l. 2.* cumque gloſſa prædicta, ſit intelligenda iuxta authoritatem quam allegat, audiamus Martianum in d. l. 2. *Si quis in Inſulam deportatus vel relegatus fuerit, pœna etiam poſt mortem manet, nec licet eum transferre alicubi, & ſepelire inconſulto Principe.*

Ex quo liquet, rationem decidendi ipſius tex. eſſe, quia *pœna adhuc manet.* Relegatus enim vt ſepeliri poſſit in Inſula nõ indiget principali licentia, niſi quando ab Inſula eſt extraendus ad ſepulturam, ex quo patet licentiam Principis requiri ibi, ſolum ad id, quod transferatur alicubi, corpus deportati cui adhuc manet pœna deportationis, non verò ad ſepulturam, de qua gloſſa tantum mentionem fecit cauſatiuè, & conſequenter, quia qui extrahit corpus deportati ex Inſula, videtur extrahere ad ſepeliendum in patria. Igitur referendo verba ad ſenſum d. l. 2. allegatæ, & ad eius rationem decidendi, *gloſſa non dicit quod non poſſint ſepeliri, ſed quod non poſſint de furca deponi ſine licentia Iudicis*, verba ſunt expreſſa Zabarelæ in Clem. 1. de pœnit. & remiſ. num. 78. verſ. decimo tertio quæro; ſicque intelligendi ſunt Doctores ſequentes gloſſam, alias gloſſa expreſſam deciſſionem d. cap. quæſitum ex diametro deſtrueret, vndè plures ex his Doctoribus, ſenſum directum, non indirecta verba ſequuti, de ſepultura nihil dicunt, ſed ſolum loquntur de non depoſitione ſine licentia Iudicis, quaſi intelligentes gloſſam ad id ſolum tendere; liceat aliquos referre.

Syluester in ſumma verb. Sepultura, num. 10. propè finem. *Quarto ſuſpenſus vel aliter propter ſcelera iuſtitiatus, ſi moriatur impænitens, pæni-*

nitentia, & ſepultura carebit, ſi vero contritur, ſicut pœnitētia, & Viaticū, ita ſepultura ſecundum Arc. non negabitur, tamen ad eum deponendum de patibulo, requiritur licentia Iudicis Sæcularis, qui tamen debet eam facilìter dare.

Panorm. in cap. ex parte el 2. de ſepult. ita *ſcias tamen quod iſti qui in furca ſuſpenduntur non deponendi ſunt ſine licentia Principis.* Idem dicit Bertach. in report. verb. Cadauer. Idem Ioannes de Fribulgo, in ſum. confeſ. lib. 1. de ſepult. tit. 16. q. 5. & hi, & alij Doctores in hunc ſenſum loquentes, ſequntur dictam gloſſam, vnde ſic eam intelligunt, vt, ſcilicet, *licentia,* ibi, non ad ſepulturam referatur, ſed ad depoſitionem patibuli conſueti, (Nam poſsito in loco non conſueto, ſine licentia Iudicis poſſe tolli, refert Bertachin. vbi ſup. ex Imola.)

Et hanc intelligentiam Doctorū, & gloſæ, punctim & magiſtraliter docet Hoſtiē. in ſum lib. 3. de ſepult. §. quibus interdicitur, verſ. *Quid de ſuſpenſis?* Reſpondet. *videtur quod non ſunt ſepeliendi, niſi de licentia ſpeciali, ff. de cadaueribus, punit. l. 1. & 2. ſed contrarium eſt; dum tamen penituerint 13. q. 2. cap. quæſitum; veruntamen quod ad hoc vt de patibulo deponantur, requiritur licentia Iudicis Siecularis, ne iuſtitia contemni videatur, & ſic intellige leges ſupradictas, ſic quilibet reconciliatus ſepeliendus eſt.* poteſt ne clarius dici?

Qvod peculiarius in hoc Regno procedere debet, cum Princeps ſupra condemnatum nullum aliud ius habeat iuxta foros & obſeruantias, niſi ius mortis, & mutilationis membri, quod ius, *extremæ* vocant, vt ex ipſa contextura fororum, & obſeruantiarum patet. Non igitur dominium, neque poſſeſsio, ex Hoſtienſe (quæ neque cadit in cadauere ſicuti, nec in homine libero, cum ius pariter reſiſtat poſſeſsioni vtriuſque, vt ex Panor. in cap. cum liberum num. 2. de ſepult.) poſtulat ad depoſitionem licentiam, ſed ſolum reuerentia iuſtitiæ, & cum ſepultura priuari, ſit nimis grauis pœna de per ſe, per Greg. lib. 32. ſintag. c. 29. cum in condemnatione Petri Sanchez non ſit niſi pœna mortis, eius tenorem iudex excedere non poteſt, priuando eum ſepultura Eccleſiaſtica, cum nō poſsit augere pœnam, neque prohicere cadauer, neque in ignem, neque in aquam, neque extremare, ſeu in partes ſecare, aliove modo in ſepultum habere, tex. in l. capitalium 38. ff. de pœn. Petr. Greg. lib. 31. cap. 14. num. 7. & dato quod ob emendationem aliorum, bono zelo iuſtitiæ impulſus poſsit in patibulo retinere cadauera, pœnis cohibendo, ne quis ab inde extrahat, hoc nullatenus ſit virtute iuriſdictionis prouenientis ex ſententia, à qua manat eius iuriſdictionalis executio.

Hoc tamen intelligendum eſt, niſi condemnatio fiat ad tempus certum, (veluti condemnamus ad mortem in furca, & ibi maneat per viginti quatuor horas) tunc enim cum Iudici competat ius integræ executionis ſententiæ, nihil mirum, ſi ante integram executionem, ſine licencia, iure, non poſsint deponi, & per conſequens ſepeliri, tranſacto vero illo certo tempore damnationis, poſſe ſepeliri ſine licentia,

tia, ex Stephano punctim refert Zabarela loco citato, quod fundatur in deciſ. tex. in d. l. 2. de cadaue. punit. quæ eſt fundamentum gloſſæ dicti cap. quæſitum 13. q. 2. quæ gloſſ. ex eo exhigit Principis permiſſum.

Nec gloſſ. dixit non poſſe ſepeliri cadauera punitorum ſine licentia Principis, ſed faciendum eſſe de licentia Principis, quod longè diuerſum eſt, nam prohibitio, etiam quod tantum directè eſſet intelligenda de detractione cadaueris à patibulo, cum tamen indirectè prohiberet ſepulturam, eſſet (licet indirectè) contra expreſſam deciſſionem d. cap. quæſitum, ſepulturam concedentem condemnatis. Imò gloſſ. ibi licentiam Principis, poſſuit pro modo tendente ad faciliorem executionem (ſeruato vrbaniter decoro iuſtitiæ) deciſsionis d. cap. quæſitum, non verò ad eius correctionem & deſtructionem; nam cum ex l. 1. & vlti. de cada. punit. teneatur Princeps tam faciliter dare, petitio & conceſsio licentiæ Principis ad deponendum cadauer condemnati è patibulo vt ſepeliatur, tantum abeſt quod impugnet, ſeu reſtringat deciſsionem d. cap. quæſitum, quod imò iubat & fouet, ergo non exinde ſequitur poſſe Iudicem prohibere condemnato Eccleſiaſticam ſepulturam; & ideò ſi deneget iniuſtè licentiam extrahendi de patibulo ad ſepeliendum, poſſe compelli ab Eccleſiaſtico ex ſupra dictis liquet.

Hinc eſt, quod Couarr. d. lib. 2. var. cap. 1. num. 11. allegat aliquos Doctores, non minoris notæ, aſſerentes, nec poſſe conſuetudine induci vt damnatis vltimo ſuplitio denegetur Eccleſiaſtica ſepultura, nec Iudices, punitorum cadauera, hoc ſepulturæ beneficio priuantes, à peccato immunes eſſe; & licet ipſe in hac vltima parte non aſſentiat, ita tamen pedetentim, hoc facit, vt vix diſſentire videatur. *Ego verò*, inquit, *non auderem mortalis culpæ notare Iudices, qui perpenſa loci, & temporis conditione, optimo in Rempublicam zelo, corpora damnatorum vltimo ſuplitio, vel ad tempus, vel in perpetuum, ad exemplum in loco publico ſuſpenſa, & inſepulta dimittunt*, & allegat Maior. excuſantem Iudices aliquot ex cauſis, *caute tamen*, inquit, *hi qui publicis Magiſtratibus funguntur, vti debent hoc rigore, & præſertim vbi tex. nihil in hac ſpecie ſancxit.* actenus Couarr.

11 Vbi ergo ſunt ea, quæ de dominio ſuæ Maieſtatis in præſentiarum alleguntur? Et vti pulcrum ſpectaculum, pro munere grato, miſerum cadauer condemnati (in quo iam executioni mandata eſt ſententia) Principi offerunt? quæ omnia Couarrubias pro excuſatione, quam ſuſceperat iudicum, procul dubio (vir doctiſsimus, & iuriſdictionis Regiæ non ignauus defenſor) allegaret, ſi talia iura in condemnati cadauere Principi competerent.

Iudex igitur executionem iuxta ſententiam tenetur metiri, nec eius fines excedere, cum ſententia ſit ita ſtricti iuris, vt nō liceat egredi eius verba, l. ſi Iudex, ff. de his qui ſunt ſui, & ideo Couarr. retinere vel ad tempus, vel in perpetuum in patibulo corpora punitorum excuſat, non quia ſint pleno iure Principis, ſed tanquam factum (licet

non

non iuridicè) optimo zelo in exemplum aliorum.

Cum igitur Petrus Sanchez tantummodo ſit condemnatus ad mortem, ſequitur certam ſententiæ pœnam morte omnino adimpletam, ſicque iuriſdictionem Iudicis; quam verſus eum habebat; morte in furca finiſſe.

Nec dici poteſt, conſuetudinem ſtandi in patibulo per viginti quatuor horarum ſpatium in ſentētia comprehendi; nam (vltra quod cenſetur omiſſum quidquid in condemnatione non eſt expreſſum) ſi comprehenderetur, non faciliter ante dictum tempus permitteretur, pro vt quotidie fit; ex quo (omito, quod talis conſuetudo non probatur) reſultat; talem conſuetudinem viginti quatuor horarum non extare; ſi ergo hoc paſsim arbitrarium eſt, ergo in ſententia non continetur; vltra quod, ſpatium viginti quatuor horarum, ex bona conſuetudine, & optimis conſtitutionibus Eccleſiaſticis; eſt deputatum omnibus perſonis, vt iuſtum interualum inter mortem; & ſepulturã; & hæc eſt forſam cauſa conſuetudinis allegatæ viginti quatuor horarum.

Quæ omnia eo tendunt, vt oſtendatur, in damnatis ad mortem, iuridice, nihil aliud iudici competere, quam mandare exequi mortem; ſiue in furca, ſiue alio modo conſueto, quo finito, eius iuriſdictio ſpirat, & licet aliquando propter atrocitatem criminis, ad aliorum terrorem, ad aliquod tempus, vel in perpetuum iudex cadauer retineat in patibulo, hoc non virtute ſententiæ iam adimpletæ, ſed ex optimo zelo Reipublicæ facit, & tunc; non ob impedimentum executionis ſententiæ iam executioni mandatæ, ſed ob reuerentiam Iuſtitię, extraere de patibulo condemnatos nemini impune facere licet, quam reuerentiam tueri; ipſius Iudicis muneris eſt, quod fit terrore pœnę, & ex hoc ſumitur illa practica, quam refert Gomez. reſol. var. tom. 3. cap. 14. num. 8. quod quando reus eſt ſuſpenſus, Iudex facit dari proclamationem, quod nemo audeat tolere corpus prędicti rei condemnati, & ſuſpenſi, ſine licentia & mādato Principis ſub certa pœna; Si tamen clam prædicta cadauera, iam paſſa pœnam expreſſam in condemnatione, ſublata ſint, animaduerſio ſit contra tolentes; in cadaueribus vero iam nullum ius manet, cum ſaltim illud continuationis; pendentis ab executione totali ſententiæ mortis, per quod; zelo mediante, extra id, quod in ſententia continebatur, ſe extendebat Iudex; in noſtro caſu; non ſolum ſit interruptum (vltra quod multa, fieri prohibentur, quæ facta, licet ſuo periculo, & pœna tenent) ſed ſit cadauer in alieno territorio (licet enim Eccleſia ſit intra territorium, non tamen eſt de territorio Principis) territorio ſcilicet propio cadauerum, Eccleſia, quæ ad concedendam eis ſepulturam iure debitam; amplectere tenetur; quo caſu, ob rationes prædictas, ſęculari, nec ius ſpolij, nec furti, nec cuiuslibet alterius reſtitutionis competit; ex quo ſequitur, Miniſtros Sęculares, iure deſtitutos (niſi contra eos qui non ſeruata iuſtitiæ reuerentia ſuſtulerunt) ſine manifeſta violatione Eccleſiæ, impedientes ſepulturam, cadauera extraere non poſſe; præcipue ad ponendum

in

in furca, quod neque ex carcere, regulariter, licet; & ad hoc ex Ecclefia extractæ, vicinior horrori, quam immunitati violatæ, iniuria eſt.

Quid amplius? amplius: Ex alio etiam capite iuvandus eſt immunitate Petrus Sãchez, ea ſcilicet immunitate, quę cõceditur Eccleſię ad defenſionem, & aſylum reorum ad eam confugientium (confugientium, vel per ſe, vel per alios, ita S. Auguſtinus, concordat Euangeliſtas Matthæum, & Lucam in Euangelio Centurionis, vbi Matthæus dicit *acceſsit ad Ieſum Centurio*, Lucas verò, *miſsit ad Ieſum Seniores Iudæorum*) quæ immunitas iubat reos etiam poſt condemnationem, non obſtante iure, quod Principi competit ad executionem ſententiæ. Difficultas ſtat in eo, quod Petrus Sanchez poſsit dici reus poſt mortem, cum mors omnia ſoluat, ita vt nec reatus, neque pœna maneat; Fateor verè reum dici non poſſe, ſicuti nec pœnam manere, ſed nec iura de hac immunitate loquentia verè reum expoſtulant, ſed reum: iuridice autem reum dici poſſe condemnatum etiam poſt mortem, manifeſtè conuincitur ex d. l. 2. de cadau. punit. vbi etiam poſt mortem eum obnoxium pœnæ manere affirmatur, ibi: *Pœna enim poſt mortem manet*, obnoxium autem pœnæ, & reum dici, non duæ, ſed vna res eſt, ſi ergo iuridicè dici poteſt, pœnam manere poſt mortem, poſt mortem dici poterit reum eſſe, non verè, & formaliter, ſed materialiter, & in lata ſignificatione, quod ſufficit ad comprehenſionem in re adeo fauorabili vt eſt immunitas. Quod preſius ex ſequenti conſideratione conuincitur.

Hæc immunitas conceditur principaliter, & primario Eccleſiæ, vt liberet reos, non à ſcelere cõmiſſo, propter quod ſunt verè rei, ſed à pœna, igitur, immunitas Eccleſiæ eos protegit, nõ vti reos criminis, ſed vti reos pœnæ, cum igitur, iuxta d. l. 2. dicatur pœnã poſt mortẽ manere; quotieſcumque requiritur à Iudice Sæculari, ad impoſitionem, ſeu proſecutionem pœnæ, veluti ad ſuſpenſionem in furca, ſi in Eccleſia reperiantur, hac immunitate, qua pœna euitatur, ſunt protegendi.

Neque recurrendum eſt ad inſpectionem criminis, propter quod pœna infligitur, an ſcilicet ſit ex exceptuatis ab immunitate, an non, (veluti ſi eſt proditor, vel publicus latro) cum exceptio regulæ, qua rei priuantur immunitate odioſa, ſit, ſicque ſtrictè interpretanda, ita vt ad comprehenſionem exceptionis non ſufficiat; vt quis ſit fictè reus, vt ſufficit ad comprehenſionem regulæ fauorabilis immunitatis, ſed requiratur, vt quis ſit vere reus illius criminis exceptuati, cumque Petrus Sanchez iam poſt mortem, vere non ſit reus, neque publici latrocinij, neque ſimplicis, ſequitur, etiã dato quod publicus latro fuiſſet dum viueret, nunc poſt mortem, cum iam verè latro non ſit, nullatenus in exceptione requirente ſtrictè veritatem criminis exceptuati comprehendi. Nam quando in vna conſtitutione fauor, & odium diſtingui poſſunt *fauor vt fauor, odium vt odium aſſumendum*

eſt,

Digitized by Google

eſt, ita Couarr. loquens de interpretatione extenſiua, ſeu reſtrictiuà conſtitutionis, lib. 1. variar. cap. 11. num. 5. quem ſequitur Sanchez de matrim. lib. 1. diſput. 1. num. 4. in fine: ex qua theorica ſequitur, Petrum Sanchez poſt mortem eſſe reum, quoad comprehenſionem fauorabilis regulæ immunitatis: non eſſe reum, quoad comprehenſionem exceptionis odioſæ. Sicque non potuiſſe extrahi ab Eccleſia vti reum criminis exceptuati.

Digitized by Google